

Državni zbor.

Adresni razgovor.

Nekaj je bilo običajno, da je zbornica poslancev odgovorila cesarju na njegov pozdrav z posebno adresno. Toda ne leta 1891, ne 1897 se ni mogla zbornica več zediniti na skupni odgovor na cesarjeve besede. Tako je bilo tudi letos. Poljaki, Čehi in drugi Slovani z katoliškimi Nemci vred so predlagali tako skupno adresno; a nujni predlog, ki ga je Javorski stavil v ta namen, ni dobil dvetretinske večine. Glasovalo je za predlog 175, proti 150 poslancev; ta večina pa je bila premajhna. Nekaj veselega je pa vendar pokazalo to glasovanje: stara desnica drži zopet skupaj. Opazovalo se je, da so bili levčarji osupnjeni radi te zveze. Sklenilo se je pa, da se v imenu cele zbornice njeni predsedniki zahvalijo presvitlemu cesarju za njegove besede, da obljubijo, da hoče zbornica res delati in da cesarju izrazi čut vdčnosti in spoštovanja. Pri tej priložnosti je govorilo mnogo poslancev od vseh strank. Oglasil se je tudi načelnik slovanskega centra dr. Šušteršič ter med drugim zahteval, naj se napravi mir med narodi s tem, da se vsakemu podeli ravnopravnost; naj se skrbi za versko-nravnno vzgojo mladine, kakor je obljubil prestolni govor; pred vsem pa, naj se izvedejo one postave, katere je vlada obljubila v blagor kmetškemu ljudstvu. V prestolnem govoru se je napovedalo, da se imajo vpeljati kmetške zadruge. Petokrat je vlada že predložila ta predlog, a vselej so ga znale skrivne moči zopet odstraniti. Če bi pa državni zbor ne hotel delovati, naj pa vlada nikar ne pozabi, storiti to, kar bo v blagor kmetijskemu ljudstvu, delavcem in obrtnikom. Neopravičeno bi bilo namreč, da bi silo trpelo ubogo ljudstvo radi tega, ker ta ali ona stranka razbija tukaj v zbornici. Če nočejo ti poslanci delovati, ki so izvoljeni na podlagi sedajšnje volilne postave, naj pa vlada vpelje enake direktne volitve. Tu bojo pa izvoljeni možje, ki bodo vneti za blagor ljudstva. Ker so v slovanskem centru zastopani poslanci kmetških skupin, je ta govor ravno za kmetško ljudstvo jako važen.

V seji 12. februarija je izjavil ministerski predsednik, da ni res, kar pišejo časniki, da bi nameravala vlada v kratkem poslati zbornico na počitnice, da se le izvolijo delegacije in kvotna deputacija. Dr. Körber temu odločno oporeka. Vlada želi, naj se pretresa državni proračun in se posvetuje o drugih važnih rečeh.

in nemških virov samih. Poročali bomo le tako, kar se priznava splošno.

Germanska dežela je pusta in mrzla; samo jo videti že, užalosti človeka, kdo bi pa hotel v njej bivati? Rimljani so, prišedši do Rena, ob tej reki začeli saditi črešnje, a sad ni dozorel. Zemlja je večidel pokrita s temnimi gozdovi, v prvi vrsti hrastovimi, in pustimi močvirji. O obdelovanju zemlje jako malo sledu; le tuintam nekaj ovsja, ječmena in rži.

Kakor je podnebje ostro, tako so tudi prebivavci neomikani, surovi, divji. Mnoga plemena nimajo stalnih bivališč, ampak se vlačijo s kraja v kraj, živč o tem, kar jim prihaja v pest; ostala pa se držijo izvoljenih zemljišč. V teh-le se ljudstvo deli v štiri razrede: v plemenitnike, svobodnike posestnike, svobodnike neposestnike in sužnje.

Za opravek, ki je moža dostojen, se smatra pri njih le boj s človekom in zverino, in zato sta vojska in lov njih glavna ali pravzaprav edina posla. Prosti čas se izpolnjuje z lenovanjem, popivanjem in kockanjem; mladeniči gredo, tudi iskat plemen, ki se ravno vojskujejo. S trudom in znojem si to pridelati, do česar se more priti krvnim potom, se smatra za lenobo, zemljo obdelovati za nečastno. Ta posel opravljajo ženske, starci in sužnji. Ker

V isti seji je predložil finančni minister Böhms Bawerk državni proračun za l. 1901. ter ga pojasnjeval v dve urnem govoru. Tri leta sem že ni odobrila zbornica državni proračuna. Skupni stroški za leto 1901 so proračunjeni na 1.641.162.000 K, dohodki na 1.641.997.000 K, prebitok bi znašal 834.000 K.

V seji 12. februarija so vložili poslanci slovanskega centra predlog, naj se podržavi notarijat. Notarji baje sami želijo podržavljenje, kmetškemu stanu bi pa to tudi ugajalo, da ta pisma, katero zdaj izdelujejo notarji, izsujejo brezplačno državni uradniki.

Poslanci Berks, Žičkar, Pfeifer in dr. Gregorič so vložili nujni predlog, naj vlada zdatneje podpira obnovljenje po trtni uši pokončanih vinogradov.

Poslanec Pfeifer v družbi z vsemi člani slovanskega centra predlaga spremembo postave zastran osebnega dohodninskega davka, potem naj država podpira streljanje proti toči, naj se odpravi tako imenovan vinska klavzula z Laško.

Poslanec Žičkar predlaga, naj država pri pomore občini Nimno pri Rogatcu, da se reši preteče lakote.

Dr. Šušteršič in tovariši predlagajo zakonsko uravnavo kartelov. Razni špekulanti se zvežejo in dogovorijo, po kateri ceni bojo kupovali razne pridelke. Poljedelec trpi pri tem grozno škodo.

Dr. Šušteršič v družbi z ostalimi člani slovanskega centra predlaga, da pri avstro-ogrski nagodbi, pri uravnavi avtonomnih carinskih tarifov in pri novih trgovinskih pogodbah z vnanjimi državami vlada obrača vso pozornost na poljedelske koristi.

Politični ogled.

Zastopniki avstrijskih mest z lastnim statutom imajo dne 23. in 24. t. mes. na Dunaju skupno posvetovanje. Govorilo se bo o oškodnini obehinam za dela v prenešenem delokrogu, domovinskem zakonu in o pristojbinski noveli.

Vojska v južni Afriki. Buri zmagovito prodirajo proti jugu v kapsko kolonijo. Burski general Dewet je razdril že na dveh mestih železnico, ki veže Kimberley in Kapstadt. Spremlja ga 1200 Burov z več topovi. General Botha se z močnim oddelkom bliža natalski meji in je namenjen proti Durbanu, oddelek Burov pa se nahaja še na portugalskih tleh in preti napasti pomorsko mesto Lorenzo Marquez. Angleške čete se zbirajo

se prideluje le bore malo, neprestano med seboj pa tudi pri sosedih ropajo.

Domače živali imajo, in sicer konje, goved, ovce, svinje in kokoši.

Stanujejo posamez, ne v vaseh, kam-li v mestih. Stanovanj ne zidajo, ampak je sestavljajo iz neotesanih brun, ne gledaje na lepoto; tudi si izkapljejo jame, ki je pokrivajo z gnojem, da v njih po zimi bivajo in shranjujejo zrnje. Krasijo si stanovanja z lobanjami ubitih sovražnikov, razpostavlja je v dolgih vrstah po tramovih, policah in skrinjah.

Borna je tudi njih obleka. Telo si pokrivajo z živalskimi kožami, nosijo pa ali kratke plašče, ki je spenjajo z zaponi ali s kakim trnom, ali pa tudi samo kratke predpasnike. Ob ognju so navadno nagi. Ženske se oblačijo ravno tako kakor moški. Obleka dela le razliko med bogatini in reveži. Prvi nosijo tesno obleko, ki se prilaga telesu, vendar se njih žene tudi oblačijo v platno, ki so mu vtikane bagrene pase.

Za hrano jim pred vsem služi meso in sicer divjačina, kakor ono od domačih živali; posebno priljubljena je konjina; uživajo pa tudi ovseni močnik, usedenico (kiselino) in sir. Pijejo navadno ol (pivo), ki je opojen in se kuha iz ječmena ali rži, v revnejših krajih tudi iz hrastove skorje, zra-

ponajveč okolu Pretorije, Kronstadta, Bloemfonteina ter johannesburških zlatih rudnikov, objednem pa stražijo manjši oddelki najvažnejša železniška središča.

Srbski razkralj Milan je bil s kraljevsko častjo pokopan dne 16. t. mes. v Krušedolu na Hrvaškem. Vendar je bil pogreb žalosten. Udeležba ni bila velika. Tudi sina kralja Aleksandra ni bilo k pokopu. Različno se razlaga, zakaj ni prišel sin k pogrebu očeta. Nekateri trdijo, da so ga odvrnili kraljica Draga in ministri, ker Milan ni bil vreden, da se njegovega pokopa udeleži srbski kralj. Drugi zopet trdijo, da Aleksander sam rad ni šel, ker je bil hud, da avstrijska vlada ni pripustila, da se pokoplje Milanovo telo na Srbskem. Naj bo kakor hoče, lepo na vsaki način ni, ako se sin ne udeleži pokopa svojega očeta.

Nemška cesarica vdova bo umrla. Bolezen nemške cesarice - vdove Friderike je vodenica združena z boleznijo na ledvicah, ki je skoro gotovo rak. Katastrofe ni mogoče preprečiti. Nemški cesar biva v bližini svoje matere.

Nemški prestolonaslednik se zaroči. V najkrajšem času se izvrši zaroka nemškega prestolonaslednika s princezino Evo Batenberško.

Dopisi.

Iz Cirknice pri Mariboru. (Šentiljskim mladeničem!) Vremena se bodo ziasnila, in lepše zvezde kot do zdaj sijale! To Prešernovo prerokovanje upamo, da se bodo izpolnilo tudi v tukajšni župniji. To se je pokazalo posebno na zborovanju v nedeljo dne 10. febr. Naši vrli slovenski, zavedni mladeniči so z velikim veseljem pristopali kot udje k bralnemu društvu, nekateri izmed njih, kateri še dozdej niso naročeni na »Slov. Gospodar«, so tudi z veseljem postali naročniki našega v vseh zadevah prekoristnega lista. Vrli mladi prijatelji! Kličemo vam: Le tako naprej, kdor se ni ud bralnega društva in naročnik »Slov. Gospodarja«, naj posnema svoje prijatelje, kateri kot novi naročniki z velikim veseljem pričakujejo ta velepomembni list. Kateri si pa tega lista ne morejo naročiti, pa zopet nestrpnno pričakujejo zaželjenega časa, ko morejo v bralni sobi si poiskati knjige in časnike, iz katerih zajemajo zavednost, katera je nam sploh v razmerah sedanjega časa neobhodno potrebna. Imamo sicer nasprotnike, pa ne bojimo se njih, ako bomo složni, nam ne morejo nič

ven njega pa tudi medico, ki jo pripravljajo iz vode in medu divjih čebel; udomačenih ne poznajo. Opijanijo se mnogokrat, toda noč in dan pijančevati, Germana ne sramoti. Če si v pijanosti pridejo navskriž, ne ozmerajo se mnogo, ampak prepričljivo z ranami in ubojem. Piva se iz bizonovih ali turovih rogov, kaj rado pa tudi iz lobanj ubitih sovražnikov, ki, pritrjene na podstave, služijo prav kakor čaše.

V germanska nebesa pride le tisti, ki ali v boju pade, ali vsaj umrje za rano, ali ki se pri bogoslужju kot žrtev zakolje, ali v osveti ubije, ali pa sam umori; kdor umrje »na slami« vsled hiravosti, boleznii ali slabosti, sploh naravne smrti, pride v pekel, kjer je tema, mraz in večna žeja. Ako je oslabelemu starcu, ki bi rad prišel v nebesa, umreti, peljejo ga venkaj k žrtveniku, kamor ga spremijo žena in nekateri sužnji. Tam se mu s kijem glava razbije, istotako se nato stori z njegovimi spremljevalci.

Čez vse grozno pa je germansko bogoslужje. Žrtvujejo se poleg domačih živali tudi ljudje, in človeške žrtve so celo posebno priljubljene. Glave konjske in človeške se po svetih logih kot okraski obešajo na drevesa, pod katerimi bingljajo tudi cela človeška okostja. Žrtve opravljajo Germanom svečeniki in svečenice; te-le prerezujejo žrtvam grla

škodovati, vadimo se tega že zdaj v mladih letih; ljubezen do vere in naše mile slovenske domovine se naj vkorenini v naša mlada srca, in na tak način bodemo postali sčasoma močni stebri ob slovensko-nemški meji, tako da nas ne bode vsaka nemškutarska sapica upognila. Naj se zaganjajo takrat nasprotniki v nas, kar jim drago, mi bodemo ostali zmirom trdni in neomahljivi; v naših srcih se bo še le v poznejših letih pokazal sad, kateri je že vkoreninjen, namreč ljubezen do materine besede. Akoravno te zdaj ne moremo pokazati v pravi luči še ljubezni, katera tli v našem srcu, pa takrat, ko bomo dobili žezlo v roke, tedaj bomo še le pokazali svojo orjaško moč v boju na političnem polju. Zakaj pa vam pišem, dragi mladeniči te vrstice? Zato, ker vas ljubim, moja edina želja je vse mladeniče naše župnije združiti in njih vneti za našo milo slovensko domovino; zatorej združimo se, pobratimo se, živimo v neskajeni ljubezni do vere, katera je naš najdražji zaklad in do naše mile slovenske domovine. Naše geslo naj bo: vse za vero, dom, cesarja. Ni mi možno popisati napredek naših vrlih mladeničev v Selnici, katerih voditelj je Žebot Franjo, kateri si mnogo prizadeva, da bi se naš cenjeni list »Slovenski Gospodar« zmirom bolj širil, da bi tako ne bilo hiše v naši župnije, katera bi imela zaprte duri pred tem prekornim listom.

Upam, da bodo tudi v drugih občinah napredovali, in upam tudi, da bodo po naših vrlih mladih korenjakih zasijalo ob meji solnce boljše bodočnosti. Naši zavedni mladeniči bodo enkrat kot možje svetle zvezde na obzorju naše Šentiljske župnije.

Prijatelj slovenskih mladeničev M.

Od Kapele. Srečna Kapela! Znana si po svetu kot lep kraj! — Ali kaj, ko si tako strašno nemškutarska! — Čujte, ljudje božji! Bralno društvo je hotelo prirediti neko veselico. — Saj veste, kake so veselice bralnega društva! Nekaj se poje, nekaj se igra, in tako se dobri ljudje zabavljajo po svoje... Ali, kaj, ubogi Kapelčani! Nimate gostilne, dasi je pri Kapeli več gostiln. — Tam, kjer bi imeli največ prostora, — sicer ni slaba gostilna, — a je velika zaloga »Štajerca«. In dobi se ga za dober kup. Pri takih gostilničarjih slovensko bralno društvo ne more prirediti veselice.

Kaj pa gospod sosed, mož nemškega pokoljenja? Rojen na Slovenskem se je naučil nemščine pri Wegscheider-ji v Radgoni. — In letos se je ob ljudskem štetju zapisal za Nemca. Slovenci nismo nič izgubili z njim.

ravno tako hladnokrvno kakor možki. Germanski bogoslužni obred tudi zahteva, da se žrtvovanih oseb meso je in kri pije. Zadnja se vroča ulovi v čaše, narejene iz človeških lobanj, in z njo se napiva bogovom; čaše gredo iz roke v roko.

Meso in kri človeška igrata pri Germanih sploh važno ulogo. Predno se gre v vojsko, se navadno pomori nekoliko žen in otrok, da se iz njih krvi prorokuje, ali bo izid srečen ali ne. Če zasačijo čarovnico, jo umorijo, njeno meso pa jedo, ker varuje copra.

Dovolj; saj že utegne biti jasno, koliko vrednost imamo pripisovati prosveti starih Slovanov, drugega namena pa nismo imeli. Sicer se lahko omenimo, da so Germani, izvzemši par plemen, pred vsemi gotsko, na tej prosvetni stopnji ostali vso dobo, skoz katero smo zasledovali naše prastariše. Še leta 785. po r. Kr. je bilo treba zakona, po katerem se tisti kaznuje s smrtjo, ki veruje v čarovnice in takih meso ali sam je ali drugemu zauživati daje.

10. Sklep.

Poskusili smo osnuti podobo velikega rodu slovanskega, obsegajočo najmanj tisoč let; kako pomanjkljiva je!

Vendar razberemo iz nje, da je slovanski rod že od prvega svojega nastopa, ko ga

Kaj pa, ko bi on kaj izgubil z našimi slovenskimi groši? — »Štajerca« prav pridno prodaja. Pravijo, da je razpošiljal kmetom volilni katekizem — za Bračka! O srečna Kapela, ki imaš tako navdušene trgovce in gostilničarje!

Od Save. (Izvažanje svinj dovoljeno.) Od meseca marca 1900 sem je bilo prepovedano svinje izvaževati iz brežiškega okrajnega glavarstva na Primorsko. Med tem pa so se smeje skozi Štajersko prevažati svinje iz Hrvatske in iz Kranjske! Koliko škode je trpelo naše itak obožano ljudstvo, se ne da popisati.

V seji katol. polit. društva »Sava« dne 10. februarija je opozoril na to velevažno kmeto zadevo odbornik Zalokar navzočega državnega poslanca gos. I. Žičkarja. V torek potem 12. febr. je predložil gospod poslanec ministerskemu predsedniku dr. Körberju spomenico ter ga prosil pomoči. V četrtek, dne 14. febr. je ministerski predsednik naznanil g. Žičkarju, da je že podpisal odlok, s katerim se zopet dovoljuje iz brežiškega okraja svinje prodajati in izvaževati v Trst in Primorje.

Sv. Jurij ob Taboru. (Predstava.) Zabava dne 17. februarija je dobro vspela. Naši vrli pevci so zapeli najprej štiri pesmi iz II. zvezka »Slovenske pesmarice« namreč: Kadar mlado leto; Planinska; Mladosti ni in Sabljica. Te pesmi so zelo težke, a vendar so jih jako dobro zapeli. Potem pa je igralo 8 fantov igro: Pravica se je izkazala. Evo vam kratko vsebino: Na dvorišče krčmarja Ferjana (Matevž Ocvirk) pride bradat in kruljev berač Kruljec (Franc Pečnik). Kruljec ondi razlaga, da so zdaj slabi časi za berače, vendar za to ni žalosten in zapoje neko pesem. Ferjan pride na dvorišče, hudo se skrega s Kruljcem ter ga nazadnje proč spodi. Kmalu na-to prideta do gostilne dva dijaka Peter in Pavel (Karol Blatnik in Teodor Drole). Žejna in lačna sta, a nimata nič denarja. Za to se izdasta za cesarska merjavca, češ, da so prišli železnico merit. Krčmar jima verjame, da dosti jesti in piti in se nekaj denarja za-to, da bi šla železnica po njegovem vrtu. Med tem ko dijaka pijeta, prideta kmalu jeden za drugim dva rokodelska pomočnika. Prvi, Janez (Karol Čulk) je Korošec, drugi, France (Jakob Markovšek) je Poljanec iz Gorenjskega. Krčmar noče jima nič dati, dijaka dasta male darove, a se norčujeta z njima. Rokodelca pa se dobro odgovarjata. Na-to prineseta prodajat svoje blago dva žida-krošnjarja, Abraham in Izak (Janez Kosmelj in Jakob Turnšek). Abraham

hvali na vse cente svoje blago. Dijaka in krčmar pa nočejo nič kupiti, marveč norce brijejo z Abrahamom. Dijak Peter ima čudno lepo palico in Abraham pravi, da jih drži 25, če mu jo da. Peter pa reče, da mu da palico, če jih drži pet. Žid je seveda zadovoljen, vleže se na stol, Peter pa mu pritisne štiri poštene, a pete mu neče dati in tako prevari Abrahama. Abraham je silno žalosten, a žid Izak, krčmar in dijaka se mu smejejo. Na to se dogovore krčmar in dijaka, da gredo popoldne po obedu železnico merit. To je prvo dejanje. Drugo dejanje: Nastopita rokodelska pomočnika ter skleneta oba dijaka in krčmarja v zadrego spraviti in osmešiti, med tem, ko bodo železnico merili. Janez odide, da se izpreobleče. Pavel ima daljši pogovor s Kruljcem. Med tem prideta pijana dijaka na krčmarjev vrt, da bi železnico merila, a krčmarja še ni. Za-to obesi Peter svojo suknjo na neko drevo ter se na to malo oddaljita, da bi v senci počivala. Med tem prideta žida po stezi, zagledata suknjo ter se trgata za-njo, kdo bi jo imel. Dijaka se vrneti, zagledata žida; Abraham zbeži, Izaka pa hudo pretepeta. Nato pride krčmar ter začnejo železnico meriti. Ravno ko zvita dijaka najbolj brijeta norce z bogatim krčmarjem, nastopi rokodelski pomočnik Janez, oblečen kot cesarski inženier. Strašen strah! Dijaka prosita za odpušcanje, dasta denarje nazaj ter pravita, da bosta tudi jed in pijačo plačala, samo da zdaj nimata denarja. Krčmar je tudi ves prestrašen in se boji kazni. V tej zmešnjavi nastopi poslednjič tudi berač Kruljec, ter pravi Ferjanu: Vidiš, Ferjan, saj sem ti pravil, da se bo pravica izkazala. S tem se konča igra. Na-to je prav dobro igral Matevž Ocvirk komičen prizor: Povsodi smola! Obe igri sta vzbudili silno veliko smeha, naši fantje so pa res tudi tako igrali, da so se jim cenjeni gostje kar čudili. Posebna hvala pa bodi tu še izrečena vrli vranski inteligenci, katera nas je blagovolila počastiti.

Sv. Benedikt v Slov. gor. (Veselica »vinorejskega društva pri Sv. Benediktu v Slov. gor.«) je krasno vspela. Po zborovanju, pri katerem se je zopet izvolil stari odbor z predsednikom Antonom Roškar na čelu, vprizorili so naši vrli igralci in igralke dve igri: »Indijski siroti« in »Lurška pastarica«. Zadnja igra je bila prav obširno spisana v 49. številu »Slovenskega Gospodarja«. Igrale so jo tiste igralke kakor lani, toda še bolj dovršeno. V prvi igri so nastopili na odru trije kmečki mladeniči Roškar Fr., Caf Fr. in

nega domovja; korakajo na razne strani, a vsako izmed njih nese s seboj drago vezilo materino, bitnost slovansko: pred vsem bister um, blago srce in silno stremljenje po vedno višji prosveti. Slovanstvo je utemeljeno.

Smešničar.

Učitelj vpraša brijetnega Francka iz Retja: »Franček! kako se pa ti pišeš?« — Franček se naravnost odreže: »Še ne znam; me boste še le naučili!« — Učitelj vpraša nadalje: »Franček! Kako se pa vaš oče pišejo?« — Franček odvrne: »Tudi še ne znajo in brati tudi ne. Ko se jest naučim, bom za njih pisal in bral!« — Učitelj: »Kako je pa očetu ime?« — Franček: »Ne vem! Kadar pogledajo v pratiko, pravijo, da so tisti, ki je na konju.« — Učitelj: »Ali so torej Jurij, ali Pavel, ali Martin? Ti trije imajo konja.« — Franček: »Naš oče nimajo nobenega konja! Le par volov imajo, rumenko in pa junčka.« — Učitelj: »I, kako pa mati očetu pravijo, kadar jih k mizi pokličejo?« — Franček: »Ti stari! je že na mizi!« — »Kako pa,« vpraša nadalje učitelj, »pravijo oče materi?« — Franček: »Ta stara, jim pravijo.« — Tako je gospod učitelj zvedel vse, kar je želel za svoj zapisnik.

v prazgodovinskem polmrazu se komaj zaznavamo, narod z izrazitimi potezami, določenimi in celo posebnimi lastnostimi, ki ga točno razločujejo od vseh drugih. Prečudne darove mu je Stvarnik položil v zibel, zares take, da se mora reči: odličil ga je; a dati mu je tudi moral slabosti, ker brez takih nobeno bitje biti ne sme.

Zasledujočim njegovu življenje, njegovo dejanje in nehanje, pokaže se nam nadalje še marsikatera duševna poteza, medlejša in čvrstejša, ki liki plod dolgoletnega razvoja stopi na površje in tudi spada k bistvu slovanstva; a izmed vseh najmočnejša, in ki se povrača vedno in vedno, je elementarno in velesilno stremljenje po prosveti. Vemo, da je to stremljenje prirojeno vsakemu narodu, toda slovanskemu je v posebni meri.

Tako torej v prvi jutranji zarji vstaja pred našimi očmi točno obrisana ljuba in draga podoba matere Slave.

Dospeli smo v svojem zgodovinskem premišljevanju do trenutka, ko se okrajna plemena udajo onemu velikemu toku, ki drvi od vzhoda, kjer je človeštvu stala zibel, proti zahodu skoz Evropo nekam tje, »kjer milejše solnce sije in se sreče čaša pije«; videli bodemo, kako ta plemena slovanska stopijo izpod skupne strehe ter si gredo gradit last-

Zizek Fr. — Radovedni smo pač bili, kako se bodo neki obnašali. Izenadili so nas popolnoma. Kakor da bi bili stari, vajeni igralci, tako so govorili, se sukali in vedli. Neizrečeno lepo in ginljivo ste igrali indijski siroti Ajina (Malika K.) in Ganči (Tilika T.), zlasti petje je pretresljivo. Vsebinska igra je kratka ta-le: Uboga indijska mati je primorana prodati jedno svojih dveh hčerk vrazarici Ziti (Elbi Lozika, ki je mojstersko rešila svojo nalogo), da ji služi kot plesalka. Sestrica njena Ajina neizmerno žaluje zanjo. Mej tem raztrga očeta tigar na lovu, mati žalosti umrje, Ajina ostane sama. Napoti se sestrica iskat. Trudna dene na tla košarico, v kateri ima suho skorjico kruha in otožno proti nebu gledajoč poje:

Sama sem ubožica	Nimam strehe revica,
Kot meglica siva,	Strehe so meglice,
Ki jo v zraku sapica	Nimam lepe haljice,
Ziblje nagajiva.	Bose so nožice.
	Revna bo večerjica,
	Sladka vendar hkrati,
	Ker te, trda skorjica,
	Spekla mi je mati.

Kdor je videl ta prizor, in slišal premilo petje nedolžnega 13 letnega dekleta, razjokati se je moral. Prodana sestrica služi kot plesalka vrazarice, seve le prisiljeno. Iz rok krute vrazarice reši jo krščanski lovec Brito, ter jo izroči v varstvo šolskih sester, kjer jo pripravljajo za sv. krst. Po sv. krstu ji priredijo šolske sestre in vse gojenke ljubeznivo slovesnost. Belo oblečena, s šopkom na glavi vstopi novokrščenka v družbi drugih gojenk in sester. Slovesno jo nagovori prednica (L. Majer) in tri deklice ji po vrsti častitajo s premičnimi pesmicami. Prva (M. T.) ji podari in obesi na vrat zlat križec, znamenje vere, druga (J. G.) sidro v znamenje upanja in tretja (A. H.) srce v znamenje ljubezni božje. Tudi krščanski lovec Brito se udeleži te slovesnosti. Naenkrat zapoje vrtni zvonček. Dekla Britova je pripeljala ubogo blede dekletce. Brito ji gre naproti ter pripelje deklico na oder, kjer se je slovesnost vršila. In se izvrši pretresujoč prizor: ubogo, blede dekletce, ki ni bilo nikdo drugi, kakor ona, ki je iskala sestrico, spozna brž v slavljeni svojo prodano sestrico Ajino, kateri pade v naročje. Vsi igralci in igralke, katerih ne moremo vseh posebnost naštet — kakih 16 jih je bilo — so izvrstno rešili svoje naloge, kar je vedno pričala glasna pohvala gledalcev. Udeležba je bila obilna, akoravno so imeli pristop le udje vinorejskega in bralnega društva. Tako se širi pri nas prava krščanska omika in zahvala gre le bralnemu društvu, ki take slavnosti prireja.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Knjiga o socijalizmu. Vedno bolj se prepričujemo, da nam je potrebno v slovensčini knjige, ki bi točno in jasno tolmačila, kaj je socijalizem, kako se je razvijal in kakšne smeri ima v naših dneh. Dr. Krek je od leta 1896. obdeloval ta vprašanja v »Dom in Svet-u«; ker je pa tvarina razkosana in je izprva izhajala na platnicah, ki so večinoma zavržene, ne more v ti obliki vsretzati svojemu namenu. Pisatelj je pripravljen urediti in izpopolniti svoj spis za samostojno izdajo, katero je prepustil »Slovenski-socijalni zvezi« v Ljubljani. Odbor krščansko-socijalne zveze naznanja torej, da prične prav kmalu izhajati »Socijalizem.« Spisal dr. Krek. Založila kršč. soc. zveza v Ljubljani in sicer v snopičih 15 kr. Vsak mesec izide vsaj po jeden snopič. Knjiga bo najmanj v jednom letu gotova. Ker pa mora imeti »Zveza« zagotovljenih toliko kupcev, da se ji ne bo bati izgube, prosi svoje prijatelje in somišljenike, naj z nabiranjem naročnikov omogočijo to važno podjetje. Imena naročnikov naj pošlejo vsaj do konca meseca svečana Luk. Smolnikar-ju, stolnemu vikarju v Ljubljani.

Napovedi dohodnarine. Naprošeni smo opozoriti, da je rok za predložitev dohodninskih napovedi za leto 1901 s 15. februarja t. l. potekel. Ker se bo predložitev teh napovedi s pretenjem rednih kazni naganjala, naj obdačenci, kateri so se k predloženju napovedi pozvali in dosedaj tej zakoniti dolžnosti niso zadostili, svoje napovedi kakor hitro mogoče pri davčni oblasti okrajno glavarstvo, I. nadstropje, soba stv. III oddajo.

Iz šole. Svoji službi bosta menjali učiteljica gdna Viktorija Gradišnik v Bučah in učiteljica gdna Roza Preskar, učiteljica v Polju, okraj Kozje. Učitelju gosp. Andreju Žmavcu v Grižah se je dovolil izstop iz službe. Dobil je službo na Srbskem. Nastavljeni so kot šolski voditelji v Pečici, okraj Kozje, učitelj g. Josip Čuček od Sv. Miklavža pri Laškem, stalna učiteljica v Artičah je postala gospica Olga Kline. V stalni pokoj je stopil učitelj g. Jožef Kotnik v Selnici pri Mariboru.

Bikorejske zadrage. Na slovenskem Štajerskem smo imeli dosedaj 4 bikorejske zadrage in sicer v Grižah, Lučah, Solčavi in na Cvenu. Vse so v slovenskih rokah. Pred kratkim se je ustanovila bikorejska zadruga tudi v Slov. Bistrici, pri kateri pa imajo Nemci glavno besedo.

Za Štajersko so v državnem proračunu, ki se je predložil zbornici, naslednje vsote namenjene: za regulacijo Drave od Maribora proti iztoku 50.000 K, za regulacijo Drave pri Frankovcih 31.000 K, za novo stavbo okrož. sodišča v Mariboru 400.000 K, za novo jetniško poslopje v Slov. Bistrici 4000 K, za nakup zemljišča za uradno stavbo v Šmarju 500 K.

Koroške novice. Prestavljen je č. g. F. S. Meško v krški škofiji kot provizor v Grebinj.

V Hajdini obhajale so se duhovne vaje od 1.—10. t. mes. Vodili so jih č. gg. oo. lazaristi iz Maribora. Vkljub hudi zimi in slabemu vremenu prihajali so verniki v polnem številu k stanovskim pridigam. Sklepno svečanost so s svojo navzočnostjo počastili mil. g. prošt ptujski, ki so se v prisrčnih besedah zahvalili Bogu, gg. misijonarjem in vsem, ki so k temu pomagali in pripomogli.

Zadružništvo. Na Nižje Avstrijskem je bilo koncem preteklega leta 464 posojilnih in hranilnih zadrug, 56 gospodarskih zadrug in 3 osrednje zadrage. V nemških Tirolah so imeli koncem preteklega leta 198 posojilnih in hranilnih zadrug.

Razglednice z lastno sliko (potretom) krasno izvršene izdeluje slovanska tvrdka E. Wograntsits, Dunaj, IX./2. Lazarethgasse 6, po vsaki fotografiji, ki se ji pošlje. Cena za eno razglednico je samo 12 krajcarjev, a naročiti se mora najmanj 10 komadov od 1 slike. Čisti dobiček je namenjen družbi sv. Cirila in Metoda in opozarjamo zato čitatelje na to podjetje.

Iz Ptujja nam piše: Prvič smo ptujski Slovenci obhajali domačo veselico dne 15. t. m. v gostilni pri zamorcu gosp. Muršeca. Slava temu gospodu, kajti on je mož, ki se ne boji zaganja od nasprotne strani. Vzlic vsemu razobesil je 4½ m dolgi slovenski napis in še priredil tem povodom domačo veselico, ki se je sijajno obnesla. G. gostilničerji in obrtniki ravnajte se po tem lepem zgledu in bodočnost je naša! Slava g. pevcem čitalniškega zbora! — Ubogi brez vodje!

Iz Negove nam pišejo: »Štajerc« se je lani koncem leta od veselja prekopicaval, ko je bil župnik negovski obsojen na 50 K, ker je obdolžil negovskega Špirka nekega čina, za kar pa ni našel svedokov. Zdaj so se javili svedoki, župnik je oproščen, Špirk je propadel, poštenjakovič »Štajerc« pa molči.

Iz Laškega se nam poroča: Pred sodiščem v Laškem stala sta dne 5. t. m. kot obtožena gg. Jakob Vrečko, poslovodja v kmetijski zadrugi in Franc Drole, organist v Laškem, ker sta gredečo mimo pevcev, pojočih »die Wacht am Rhein« rekla: Nemškutarska banda, policaj jih mora zapreti.

Zatoženca sta se zagovarjala, da imenovane besede niso razžaljive in da tožniki niso niti upravičeni nastopati kot tožniki, ker se izmed njih nihče ni osebno na časti razžalil. Tožniki so po daljši razpravi od tožbe odstopili.

St. Pavel pri Preboldu. V soboto večer okoli pol desetih smo čutili tukaj potres. Šipe na oknih so precej klepetale. — Med St. Petrom in Zalcem je zgorela hiša ob cesti. Hudodelstva dolžijo nekega pijanca, ki je že v preiskavi.

Važna pravica posojilnic. Iz Ptujja se nam poroča: Lanskega leta je finančna oblast tirjala od posojilnice, da si jej naznani, če ima posestnica A. B. kaj denarja na obresti naloženega in koliko. Da ne izda tajnosti, se je ravnateljstvo zoper to naročilo finančne oblasti pritožilo, trdeč, da je zahteva neopravičena, protipostavna, da ravnateljstvo take tajnosti izdati ne sme, če tudi zahteva finančna oblast naznanilo le radi obdačenja dotične osebe. Na pritožbo smo dobili danes sledečo rešitev: »C. kr. okrajno glavarstvo v Ptujju dne 13. februarja 1901, št. 1014 dač. od. P. n. vodstvo hranilnice in posojilnega društva v Ptujju. Vsled naredbe c. kr. finančnega ministerstva z dne 31. januarja 1901 št. 46.483 ukazalo je deželno finančno ravnateljstvo v Gradcu z odlokom z dne 9. februarja 1901, št. 4519 u m a k n i t i n e m u d o m a t u k a j u r a d n i p o z i v z d n e 5. m a j a 1900, št. 550 glede izjave o hranilnih vlogah neke A. B., ker so določila čl. 6, točka 2, odstavek 2 izvrševalnih naredb za vloge pri zadrugah in pri posojilnicah merodajne. O tem se obvesti slavno vodstvo z ozirom na pritožbo z dne 8. julija 1900. C. kr. okrajni glavar.« Iz tega sledi, da finančna oblast nima pravice tirjati, da se njej zavoljo obdačenja naznani, kdo ima pri denarnem zavodu denar naloženi in koliko, če tudi bi taka oseba imela denar prav na svoje ime naložen.

Iz Vranskega nam poročajo: V soboto dne 16. večer ob 9¼ uri se je javil tukaj precej močen potres, slišalo se je bučanje in čutil močen sunek. V višjih nadstropjih se je potem štiri ali petkrat jako močno zazibalo. Vse je trajalo okoli 7 sekund. Zdi se, da je bilo od JZ proti SI. O škodi ni slišati.

Št. Ilj pod Gradičem. Podpisani izreka tem potom v svojem in v imenu šolske mladine najprisrčnejšo zahvalo prečastitemu gospodu kn. šk. duh. svetovalcu in župniku Št. Iljskemu, Smrečniku Francu za mnogobrojne, tukajšni šolski bukvarnici podarjene knjige. Tisočero Bogu plati! V Št. Ilju pod Gradičem, 14. dan svečana 1901. Alojzij Trobej, šol. vodja.

Nesreča v sobi. Na poti iz Konjic se je Franc Videčnik p. d. Janže, posestnik v Radanivesi pri Zrečah, sešel z nekim starim znancem, ki ga ni bil videl že več let. Pred razhodom sta stopila v gostilno. Tu je neki mladenič nekoliko v stran potisnil svojega tovariša. Ta se je zugal na v sobi stoječega Videčnika in ga nehote podrl na tla. Vrlemu Videčniku se je pri tem nepričakovano padcu razklala na levej nogi kot pri bedru.

V Šmarju pri Jelšah ustanavljajo liberalci kmetijsko politično društvo. Pretečeno nedeljo sta v Šmarju svoj program razvijala jungovski učitelj Strmšek od Sv. Petra in ponkovski študent Zabukošek. Kaj sta ta dva gospoda po svojem prepričanju, seveda na izvemo pri takej stvari koj od začetka, ampak čutilo se bode še le pozneje. Krščanski kmetje toraj pozor!

Sv. Lovrenc nad Mariborom. Naši Nemčurji in Posilinemci se nam smejiijo, da mi tako radi govorimo v blaženi švabsčini. To je resnica. Najbolj odlični narodnjaki, se pogovarjajo v nemškem jeziku; bodisi v prodajalni ali krčmi, na trgu ali doma kramljajo brez male izjeme nemški. Govorite le slovensko, pred komkoli. Ne mi zavoljo nasprotnikov, ampak oni se naj zavoljo nas učijo slovensko. Mi jim hočemo pokazati, da nam ne trepetajo hlače pred Bimarkovimi